

державному органі та дозволить йому спрямувати свої зусилля на досягнення стратегічних та операційних цілей установи, не розпорощуючись на поодинокі і мало ризикові фактори.

Таким чином, дослідження природи і специфіки казначейських ризиків, розробка теоретико-методологічної бази та методичного інструментарію управління даними видами ризиків дозволять мінімізувати кількість помилок, ефективно управляти казначейськими ризиками, підвищити якість державних послуг, що надаються органами Державної казначейської служби України, та ефективно та раціонально витратити бюджетні кошти.

Література:

1. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. Фінансовий словник / за ред. А. Г. Загородного. 2-ге вид., випр. та доп. Львів : Центр Європи, 1997. 396 с.
2. Гаврилишин Б. Д. Економічна енциклопедія. / ред. С. В. Мочерний. Тернопіль : Академіянар, 2002. 214 с.
3. Про затвердження Термінологічної бази системи внутрішнього контролю та аудиту Державного казначейства України: наказ Міністерства фінансів України від 07.10.2008 №417 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v041750608/ed20090227/find?text=%D0%E8%E7%E8%EA%E8#w11> (дата звернення: 01.04.2019).
4. Петлін І. В. Основи визначення та управління ризиками в казначейській системі. *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)*. 2014. №1. С. 47–55.
5. Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету міністрів України від 28.09.2011р. №1001 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1062-2018-%D0%BF> (дата звернення: 01.04.2019).

Савіцька Світлана Миколаївна

ст. гр. ФПФМ-11, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Сидорчук А.А.

ФОРМУВАННЯ ЦІН І ТАРИФІВ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Житлово-комунальне господарство є складною сферою, до функцій якої належать модернізація та обслуговування житлового фонду, благоустрій територій, організація тепло-, водопостачання, водовідведення, поводження з побутовими відходами тощо. Одним з найскладніших питань у сфері ЖКГ є тарифна політика, яка впливає не тільки на фінансово-економічний стан галузей, що належать до цієї сфери,

але й на макроекономічну ситуацію в країні в цілому (неможливість залучити кошти міжнародних фінансових організацій для підтримання фінансової стабільності в державі, неефективне витрачання бюджетних ресурсів на оплату імпортованих енергоносіїв, насамперед – природного газу, посилення боргової залежності нашої країни до критичного рівня, відсутність коштів для соціальних програм тощо).

Залежно від функціонального призначення житлово-комунальні послуги поділяються на:

1) комунальні послуги (централізоване постачання холодної та гарячої води, водовідведення, газо- та електропостачання, централізоване опалення, а також вивезення побутових відходів тощо);

2) послуги з утримання будинків і прибудинкових територій (прибирання внутрішньо будинкових приміщень та прибудинкової території, санітарно-технічне обслуговування, обслуговування внутрішньо будинкових мереж, утримання ліфтів, освітлення місць загального користування, поточний ремонт, вивезення побутових відходів тощо);

3) послуги з управління будинком, спорудою або групою будинків (баланс утримання, укладання договорів на виконання послуг, контроль виконання умов договору тощо);

4) послуги з ремонту приміщень, будинків, споруд (заміна та підсилення елементів конструкцій та мереж, їх реконструкція, відновлення несучої спроможності несучих елементів конструкцій тощо) [1, с. 251].

На рівень тарифів найбільше впливають такі фактори як рівень витрат (собівартість виробництва та реалізації послуг), платоспроможність населення – основного споживача житлово-комунальних послуг, державне втручання (цільове фінансування галузі, оподаткування, установлення норм і тарифів), якість послуг, конкуренція, впровадження інноваційних технологій у сфері ЖКП [2].

Суб'єкти господарювання житлово-комунальної сфери в основному здійснюють свою діяльність на монополізованих ринках, при цьому значна частина послуг надається суб'єктами природних монополій, які задовольняють попит споживачів на ринку за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (ринки централізованого постачання теплової енергії, централізованого водопостачання і водовідведення). Один з принципів монополістичного ціноутворення – „витрати плюс” – передбачає встановлення ціни на рівні граничних витрат з деякою накидкою. Величина накидки пов'язана з еластичністю попиту. Її обчислюють на основі правила $MR=MC$ (де граничні доходи MR дорівнюють граничним витратам MC) з урахуванням показника еластичності.

Формула монопольної ціни є наступною:

$$\boxed{P_m = \frac{MC}{1 + \frac{1}{E_d}}} \quad \text{або} \quad \boxed{P_m = MC \cdot \frac{E_d}{E_d + 1}}, \text{ де}$$

P_m – ціна;

MC – граничні витрати;

E_d – еластичність.

Дана формула не використовується у випадку, коли еластичність попиту дорівнює « -1» [3, с. 1].

Порядок формування тарифів на кожний вид житлово-комунальних послуг визначає Кабінет Міністрів України. Виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів [4].

Основними положеннями є: плата за споживання ЖКГ нараховується щомісячно відповідно до укладеного договору; розмір плати за комунальні послуги розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів та показань засобів обліку або за нормами, затвердженими в установленому порядку; розмір плати за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій встановлюється залежно від капітальності, рівня облаштування та благоустрою.

У платіжному документі мають бути передбачені графи для зазначення поточних та попередніх показань засобів обліку споживання комунальних послуг, різниці цих показань або затверджених норм, ціни/тарифу на даний вид комунальних послуг і суми, яка належить до сплати за надану послугу.

Суб'єктами регулювання у сфері комунальних послуг і, зокрема, в сфері регулювання цін і тарифів на комунальні послуги є: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, національні регулюючі комісії (формування у відповідних сферах природних монополій цінової політики; регулювання тарифів на теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, ТЕС, АЕС та когенераційних установках і установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії; розробка методик та порядку формування тарифів на комунальні послуги та їх контроль), органи місцевого самоврядування [2].

На даний момент основними напрямками реформування ЖКГ є: організація ефективного управління у сфері виробництва і надання житлово-комунальних послуг, поглиблення демонополізації житлово-комунального господарства, створення конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, забезпечення беззбиткового функціонування підприємств житлово-комунального господарства, технічне переоснащення житлово-комунального господарства, наближення до

вимог Європейського Союзу щодо використання енергетичних і матеріальних ресурсів на виробництво житлово-комунальних послуг.

Зазначені заходи дозволять захистити споживачів від необґрунтованого завищення тарифів та забезпечити беззбитковість функціонування підприємств житлово-комунального господарства, створити цільові орієнтири щодо регулювання та контролю витрат і прибутку у сфері житлово-комунального господарства [5, с.6].

Література:

1. Чиж В. І. Інформаційне забезпечення управління витратами підприємств житлово-комунального господарства (теорія і практика): монографія. Луганськ: Вид-во СХУ ім. Даля, 2005. 288 с.
2. Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги: постанова Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 року №869. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/869-2011-п>.
3. Мізес Л. Ф. Монопольна влада і цінова дискримінація. URL: eri.cc.ua/monopolna_vlada_i_cinova_dyskryminacia.
4. Матейко С. Особливості та проблеми тарифної політики в комунальній сфері України. URL: <http://masters.donntu.edu.ua>.
5. Ровенчак Т. Г. Тарифна політика – один із напрямів реформування галузі ЖКГ. URL: http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Stmkb_2013_1_25.pdf.

Семенюк Марія Дмитрівна

ст. гр. Ф-44, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мелих О.Ю.

МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ ВІД ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Однією з важливих проблем, що постали перед державою та українським суспільством в умовах трансформаційних перетворень, є необхідність перегляду та зміни підходів щодо взаємодії держави і громадян, адже саме ці відносини визначають ступінь розвитку країни, рівень її демократизації та добробуту. Фундаментальною основою життєдіяльності сучасного суспільства є домогосподарство – важлива гілка у системі ринкового господарства, в розпорядженні якого зосереджена основна частка фінансових ресурсів країни.

В останні роки відбуваються важливі структурні зрушення у секторі домогосподарств – зниження реальних доходів населення унаслідок